

שנים אוהזין פרק ראשון בבא מציעא

כא

עין משפט
נר מצוה

דשייליגן לבו - אם ראו הפרעון ואם לאו נאמן המלוה לומר שלא נכתב אלא להיות מוכן לכשיפרע: עדי קיום - שכתבו הכסף דבי דינא לא מקיימי ליה אלא א"כ פרע: סמפון גיש עליו עדים - בעדי קיום מוקמינן לה: יתקיים כחוממו וזכ"ל יולא מתחת ידי מלוה כשר: אין עליו עדי קיום - אבל עדים חתומין עליו: ויולא מתחת ידי גיש - שאין הלוה מוזהר ולא המלוה אלא שליט שביניהם נאמן: או שילא אחר חיתום שטרות - שילא לפנינו כשהוא כתוב בשטר חוב אחר החתימה כשר: דהא הימניה מלוה לשליט - דעל כרחק אין כותב שוכר אלא מלוה והוא מסרו ליד השליט:

אלו מציאות שלו: כריכות ברה"ר - כריכות דוקא מפליג בין רה"ר לרה"י משום דלמ"ד (לקמן כ"ב) סימן העשוי לידרס הוא סימן ומקום הוא סימן ומיירי הכא דליכא סימן ומקום נמי לא הוא סימן ברה"ר משום דמנשפי וברה"י הוא מקום סימן וחייב להכריז ומיירי דאשכח דרך היטוח וככרות של נחוס ועיגולי דבילה אין בהם סימן והוי שלו אף ברה"י ומיירי דמנאל דרך גפילה ולכן לא הוי מקום סימן וז"ל אמאי נקט כריכות דאשכח דרך היטוח טפי משאר דאיירי דרך גפילה וי"ל דכריכות איירי דיקרי אינון לא הוה שיפלו שלא מרעת אלא כשעומד לפטר מינה לאחר ושכחם שם וככרות של בצה"כ יש להן סימן דבעלי בתים רגילים לנשות סימן בככרותיהן ולכן אפילו ברשות הרבים חייב להכריז דסימן העשוי לידרס הוא סימן ולצבורי מעות ופירות והוי מקום סימן אף ברה"ר כדאמר לקמן משום דלא שייך בהו מנשפי ואם תאמר כריכות ברה"ר דמיירי דרך היטוח היאך לוקחם הא אמרינן לקמן* ספק היטוח לא יטול וכל שכן ודאי היטוח וי"ל דה"מ כשמנאל במקום מולנע ומשומר דלא יטול (א) אין בו סימן ואם יש בו סימן נוטל ומכריז ולמ"ד (ב) אין בו סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ומקום נמי לא הוי סימן ומיירי ככריכות שיש בהם סימן ולכן ברה"י מכריז וככרות של נחוס ושאר דמתניין ליה בהו סימן ולכן אף ברה"י הם שלו וככרות של בצה"כ שיש בהם סימן חייב להכריז אף ברה"ר דאין עשוי לידרס משום דאין מעבירין על האוכלין וכולה מתני' מיירי בין דרך גפילה בין דרך היטוח וז"ל כריכות אי דרך גפילה היא אם קן אינו יודע היכן נפלו וכרשות היחיד אמאי לריך להכריז הא מתיילת שסבור ברה"ר נפיל וי"ל דלע"פ שאינו יודע לכוין המקום יודע הוא אם נפל ברשות הרבים או ברשות היחיד:

קעו א ב מו"י פס"ז
מלכות מלוה וזה
הלכה מן סמנ עשין נז
עוש"ש ח"מ סי' סה
סע"ח:
קעו ג מו"י שם הל' ח
עוש"ש שם סע"ח
ט:
קעו ד מו"י שם הל' י
עוש"ש שם סע"ח
כ:
א ה מו"י פס"ז מהלכות
גזלה וזכירה הל' ח
סמנ עשין עד עוש"ש
ח"מ סי' רכ"ג סע"ח ז:
ב ו מו"י שם פס"ז הל' ה
עוש"ש שם סע"ח ו:
ג ו מו"י שם פס"ז הל' ח
עוש"ש שם סע"ח פ:
ד ה מו"י שם פס"ז
עוש"ש ו:
ה ו מו"י שם הלכה יא
עוש"ש שם סע"ח טו:
ו ו מו"י שם הלכה ח
עוש"ש שם סע"ח י:
ז ו מו"י שם הל' יב
סמנ עשין עוש"ש ח"מ
סי' ר"ט סע"ח ז:
(דף כ"ה)

[פסוקין לא:]

הדרן עלך שנים אוהזין

הנהרות
הב"ח
(ה) חוס' ד"ה
אלו וכו' אם
אין עדים י"ב
ע"ל דף כ"ג
סוף ע"א:
[ע' חוס']
לקמן כ"ג ד"ה
מתנותין

רבינו הנאל

שיש עליו עדים כשר .
ופריק מאי עדי רבתי
עדי קיום הכי נמי
פסברא וכו' ונמי
סמפון שיש עליו עדים
יתקיים בחתומי .
אוקיינא ית קיימי
מתחייב אם מעידין
שפרעו בפניהם . אין
עליו עדים כלומר אינם
יודעין העדים לא סמפון
עלה ואם יוצא מתחת
ידי שליט ואמר השליט
שוראי פרע הלוה לפילה
מינו דאי בעי השליט
למחובה ללוה כי אמר
פרעיה מהימן . וכן אם
נמאצת וזה הסמפון כתוב
בשטר חוב עצמו אוד
הרשות עדי השטר
כשר דאי לאו דרשיה
לא הוה פרע ליה
לשטריה :

הדרן עלך שנים אוהזין

אלו מציאות שלו ואלו
חייב להכריז מצא
פירות מפורזין וכו' .
אמר רבי יצחק קב
מפורז' אפוא וקשי' *
עלה אי דרך גפילה
אשכחינהו אפי' יהיה
מקב שלו חן . אי דרך
הנהרה אשכחינהו אפי'
פחותהו לא ינע בתון
ופריק מר עוקבא מהני'
בכשנשתא דבי דרי
עסקין . (* הגרנות
כשכבדין הנהרן בשעה
שמינין התבואה מן
הנהרן אם מצא כשעקר
קב פירות מפורזין בנהרן
ברוח א' אמות לא
מרחוק אינש למכבישנהו
ופסקר להו לפיכך חן
אבל קב בחרות
מדי' אמות לא מפסקר
להו הלכך ד' שקלי .
הא דנתן וציבורי פירות
וקמשי ופרקי חני
וציבור פירות אינון
ואיפשיח דמינו הוי
סימן . אבל מקום לא

הנהרות
הנריא
[א] ג' קב
שומעין כו' .
י"ב גירסת
הרמב"ם
שומעין ומתי
ורמוני מתי
תיקו וי"ל מנ'
ג' מיטס :

וכל שבין הצי
כש"ע

דשייליגן להו לסהרי אי פרוע אי לא פרוע
ת"ש סמפון שיש עליו עדים בשר זמאי
עדים עדי קיום הכי נמי מסתברא מדקתני
סיפא ושאיין עליו עדים פסול מאי אין עליו
עדים אילימא דליכא עלויה עדים כלל
צריכא למומר דפסול אלא לאו עדי קיום
גופא* סמפון שיש עליו עדי' יתקיים בחותמו
אין עליו עדים י"ווצא מתחת ידי שליט או
י"שוצא לאחר חיתום שטרות כשר יוצא
מתחת ידי שליט דהא הימניה מלוה לשליט
יוצא לאחר חיתום שטרות נמי דאי לאו
דפריע לא הוה מרע ליה לשטריה :

הדרן עלך שנים אוהזין

אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז אלו
מציאות שלו זמאצא פירות מפורזין
זמעות מפורזות וכריכות ברשות הרבים
זיעגולי דבילה בכרות של נחוס* מחרוזות
של גדים וחתכות של בשר וגזיו צמר
הלקוחין ממדינתן ואניצי פשתן ולשונות
של ארגמן הרי אלו שלו *דברי רבי מאיר
ר' יהודה אומר *בל שיש בו שינוי חייב
להכריז כיצד זמאצא עגול ובתוכו הרס
כבר ובתוכו מעות רבי שמעון בן אלעזר
אומר כל בלי אנפריא אין חייב להכריז:
ג' מצא פירות מפורזין וכמה א"ר יצחק קב
בארבע אמות היכי דמי אי דרך גפילה
אפילו טובא נמי ואי דרך היטוח אפילו
בציר מהכי נמי לא א"ר עוקבא בר חמא
זמכנשתא דבי דרי עסקין* קב בארבע
אמות דנפיש טרחיהו לא טרח איניש ולא
הדר אתי ושקיל להו אפקורי מפקר להו
בציר מהכי טרח והדר אתי ושקיל להו ולא
מפקד להו בעי רבי ירמיה חצי קב בשתי
אמות מהו קב בארבע אמות מעמא מאי
משום דנפיש טרחיהו חצי קב בשתי אמות
כיון דלא נפיש טרחיהו לא מפקר להו או
דלמא משום דלא חשיבי *וחצי קב בשתי
אמות כיון דלא חשיבי מפקר להו קביים
בשמונה אמות מהו קב בארבע אמות
מעמא מאי משום דנפיש טרחיהו וב"ש
קביים בשמונה אמות כיון דנפישא טרחיהו
שפי מפקר להו או דלמא משום דלא חשיבי
וקביים בשמונה אמות כיון דחשיבי לא
מפקד להו [8] קב שומשמין בארבע אמות
מהו קב בארבע אמות מעמא מאי משום דלא חשיבי
דחשיבי לא מפקר להו או דלמא משום דנפיש טרחיהו וב"ש שומשמין
כיון דנפיש טרחיהו שפי מפקר להו קב תמרי בארבע אמות קב רמוני
בארבע אמות מהו קב בארבע אמות מעמא מאי משום דלא חשיבי קב
תמרי בארבע אמות קב רמוני בארבע אמות נמי כיון דלא חשיבי מפקר
להו או דלמא משום דנפישא טרחיהו וקב תמרי בארבע אמות וקב רמוני
בארבע אמות כיון דלא נפיש טרחיהו לא מפקר להו מאי יתיקו: איתמר
יאוש

נגמור אבל קב בארבע אמות יש לו טורח ללקוט הכל ואין מלקט כלל אי נמי קב בארבע
אמות רוחב וזרעב אמות אורך והכא בעי חצי קב ב' אמות על ז' אמות:
[*] ועי' טוס' פתחים לג' ד"ה [קן]

אלו מציאות פרק שני בבא מציא

ירדן • וכן שאר נהרות ותנא זה על ידי הירדן היה יושב • כלמטיס
מוזין • ובחוקה נטלה הימנו ומעיקרה ידע ומייאש • שטף נהר קוריו •
של זה ומלאן אחר • כדי אלו בו • ה"ג הרי אלו שלו מפני שנהיאשו
הבעלים דכל שטיפת נהר כקורות עמים ואבנים הבעלים ידעו זה
מיד דיש לה קול • הא סתמא • הא תורה אור

[פ"ג מ. ת"י]

[תוס' דהכותב
פ"ג
בפוסטא ח"א
אם נתיאשו
הבעלים הרי'
אלו שלו ועי'
תוס' ד"ה שטף
[תוס' ג"ס ע"ג]

[קדושין כ"ב
[תוס' דהכותב
פ"ג]

[פירושין ט"א]

[שנה כ"ב
ז"ג]

[לקמן ע"א
קדושין מא']

גליון
הג"מ
גב' דהיה
שלה • עין
עין ע"ה תוס'
ד"ה כל' •
שם נוספת
דמרי כ"ה א"ת
עין יבמות דף
כ"ה ע"ג תוס'
ד"ה י"א :

[תוס' מכתבין
פ"ג ע"ג]

ובן ירדן שנמל מזה ונתן לזה מה שנמל
נמל ומה שנתן נתן בשלמא גזלן וירדן
דקא חזי ליה ומיאש אלא נגב מי קא חזי
ליה דמיאש תרגמה רב פפא בלסמים
מוזין אי הכי היינו *גזלן תרי גזזי גזלן
ת"ש *שמף נהר קוריו עציז ואבניו ונתנו
בתוך שדה חבירו *הרי אלו שלו מפני
שנתיאשו הבעלים מעמא דנתיאשו הבעלים
הא סתמא לא הכי אימא סיפא *אם היו הבעלים
מדרפין אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין
להציל מאי אריא מדרפין אפילו אין מדרפין
נמי הכא במאי עסקינן ביכולין להציל
על ידי הדרק מדרפין לא אייאשו אין מדרפין
איאיש מיאש ת"ש *כיצד אמרו התורם שלא
מדעת תרומתו תרומה יהי שירד לתוך
שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם
חושש משום גזל אין תרומתו תרומה ואם
לא תרומתו תרומה ומנין הוא יודע אם
חושש משום גזל ואם לא *הרי שצא בעל
הבית ומצאו יופת ואמר לו *כלך אצל יפות
אם נמצאו יופת מהן תרומתו תרומה ואם
לא אין תרומתו תרומה תרומה תרומה
והוסיפו עליהו בין כך ובין כך תרומתו
תרומה וכי נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה
אמאי בעידנא דתרם הא לא היה ידע
*תרגמה רבא אליבא דאביי *דשויה שליח מי
[א] ה"נ מסכתבא דאי ס"ד דלא שוויה שליח מי
הויא תרומתו תרומה והא אתם *גם אתם
אמר רחמנא *הרבות שלוחכם מה אתם
לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם אלא הכא
במאי עסקינן כגון דשויה שליח וא"ל זיל
תרם ולא א"ל תרם מהני וסתמיה דבעל
הבית כי תרם מבינונית הוא תרם ואזל
איהו ותרם מיפות ובא בעל הבית ומצאו
וא"ל כלך אצל יפות אם נמצאו יפות מהן
תרומתו תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה
אקלעו *לבוסתנא דמרי בר איסק אייתי תמרי ורימוני ושדא קמיהו
אמימר ורב אשי אבלי מר זוטרא לא אביל אדהכי אתא מרי בר איסק
אשכחניהו וא"ל לאריסיה אמאי לא אייתית ליה לרבנן מהנך שפירתא
אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא השתא אמאי לא אביל מר
והתניא אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה אמר ליה הכי אמר רבא
לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה
הוא וניחא ליה אבל הכא משום כסיפותא הוא דאמר הכי הא שמעו
*עודהו הטל עליהן ושמה הרי זה *בכי יותן נגבו אף על פי ששמעו
אינן

מה שנתן נתן • *אתיא כר' דלמר דפרק הגזל [ב"ק דף
קד"ה] סתם נגב וגזלן הו' ירוש' בעלים :

שמף נהר קוריו עציז ואבניו • ה"ג א"ל אס נתיאשו הבעלים הרי
אלו שלו ועי' דמייבי ביכול להציל בקל אס דרוק בשעת
שטיפת דלי' ללו הכי הוה כוונתו של

יס שאבדו ממנו ומכל אדם ועל זה
לא היה חומר הא סתם לא חלה
חייבי ביכול להציל בקל בשעת שטיפת

ואפילו אין בהן סימן ולפי שיעבדן
עוקלי ופסורי יוקחם שס ואפי' יקדמו
אחרים ויקמו יחזירו לו לפי שניכר

שואו בעליו לפי שרדף מיד וס"ד
דמייבי דלס לא נדך מיל בשעת
שטיפת שלא יכול עוד כלל להציל

כדמוכה כסופא לפי שיקוחם אחרים
כשיעבדום עוקלי ופסורי ולא יחזירו
לפי שאין בהן סימן וה"פ אס נתיאשו

הבעלים דהיינו שהיו שם בשעת
שטיפת ולא רדפו ואפילו אומרים
סן מתיאשים אין צדק כלום דודאי

סן מתיאשים לנבן הא סתמא שלא
היו בעלים בשעת שטיפת ולא נתיאשו
עד שדעו הבעלים שטיפת נהר

ואז כבר אינו יכול להציל לפי שאין
בו סימן לא דקשמלן בלאסורא חתא
לוייה שהבעלים לא ידעו ענין

אלמא ירוש' שלא מדעת לא הו' ירוש'
ומטי ביכול להציל אפי' אחר שטיפת
כגון שיש צבדיה סימן שהבעלים

אין מתיאשן כשידע ופריך ל' הכי
לוימא סיפא ואס היו הבעלים מדרפין
כו' מתי אריא מדרפין אפילו היו

בעלים שם בשעת שטיפת ולא רדפו
נמי יחזירו ומטי ביכול להציל אחר
שטיפת ע"י הדקא דלע"פ שיש בו

סימן צטורה יכול להציל לפי שיתרחקו
הצדק שהגהר מוליכן בחוקו ולכן
אס היה בשעת שטיפת חזקו מרדף

ודלי מתיאש כיון שעתה יכול להציל
בלא דוחק ואינו מניל חבל אין
הבעלים בשעת שטיפת יחזיר דכשידעו

הבעלים לא יתיאשו וינילו על ידי
הדקא וח"ת מנלן הא סתמא חייב
להחזיר דלמא נתיאשו חתא לאפקוי

שהיו ורדפו דקייב להחזיר וי"ל
דא"כ לא לימני אס נתיאשו חתא
למני סתמא שטף נהר קוריו עציז

ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מייבי דרדפו בשעת שטיפת דהא
קתני סיפא דלס היו הבעלים מדרפין

חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמדרפין הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא

דיחזיר ולא נקט מדרפין חתא לאפקוי
שהיו הבעלים בשעת שטיפת ולא
יכול להציל רדפו ועי' סיפא ידעינן דמייבי בליון

רבינו חננאל

הו' פמשט בתן כל
שדה והללו אע"פ שהו'
שדא שדה קצוצות
דמכחא מילתא דמשה
ו' הן כד נתיאש מהן
כפי המעשה • וכן חתמא
הנושא לידן התנאים
דאם נחלוט מנה מיר
במאמא לפיכך מתיאש
מהן ומתרין משום גזל
ופטרין מן המעשה
דאמרו נשפר ותנן כלל
במשפחות כל
שהיו אוכל וגשפר
וגידוליו מן הארץ חייב
במשפחות • נבן שנמל
וגזל ונתן לזה לא נבן
דוא נשפח בחד • אבל
דאי נבן דקתני גזלן
מהן ומתרין בליו תרי
גזזי גזלן קתני חד
גזלן וחד ליסימס סוויין.
ח"ש שטף נהר קוריו
נתנן לתוך שדה חבירו
אם נתיאשו הבעלים
הרי אלו שלו מכלל
דבוסתנא חייב להחזיר
כשבעלין
מדרפין אחריהן ויכולין
להציל על ידי הדרק •
ח"ש כיצד אמרו התורם
שלא מדעת תרומתו
התורה וכי אוקימנא
בתוך שדהו ובא בעל
הבית ומצאו שתרם
אם לא יחזיר [למא] היתה
תרם מילי הופת
מכחא מילתא שנתרם
ואוקימנא לא אמרי' כלך
אצל יפות רצון בעלים
הן בהו' שפשיטא אלא
לענין תרומה בלבד
משום דמצוה הויא וניחא
אלו ביבא • אבל בוהו'
תרומה לאמא' אשפר
כלך אצל יפות משום
שהיה חייב דאמר
ליה הכי ואסורין משום
גזל • ח"ש עודהו הפל
עליהם ושמה הרי הן בכי

הגהות הגר"א
[א] נב' ה"י מסכתבא •
לכ' גיטת הרבנן •
וסתבר וסא חתא כו'
ור"ל ותיאש צייקין לנבן
אצל יפות הא ג' עתו
כמותו חלה בע"כ כו'
וכ' לו חזיון דלמא כאל
אצל א"ש לכו' דלמא
שלי מנ"ש בקדושין כ'
ד' ועי' תוס' ג"ס ד"ה
אס כו' אפי' צ"ל כו'
ואינו נשפחיהו סתמא
כאל ה"ג כו' ונ"ל
כו' [ועי' ד"ה רבינו יוד'
פ"ג ט"א ס"ק ע"ג] :

דפשיט ליה דנתיאשו ח"כ מתיאש גופיה מני לאוכחי דמייבי בליון יכול להציל ולא היה צריך להציל
לחפיו סתמא נמי מני מייבי : **הכי** גרסין ה"ג מסכתבא דלי לא שיייה שליח ולא גרסין וסכתבא : **אם** יש יפות מהן תרומתו
תרומה • דמסתמא גס מתחילה היה דעתו כן וח"ת ונימא דהשתא דולי ניחא ליה ביפות אצל מתחילה בשעת שטרס חי הוה ידע לא
הוה ניחא ליה דליון דרך לתרום מן היפות כדאמרין לעיל [דף כ"ה] גבי דבר שיש בו סימן דאפילו לרבא חייב להכריז דלע"ל דהשתא
מתיאש אין צדק כלום וי"ל דשאי הכא דכיון דמזיין ביה דניחא ליה הסתא אמרינן נמי ניחא ליה מעיקרא משום מזהו : **ואם** ללו אין
תרומתו תרומה • וח"ת דבפרק אלמנה עיונית [כמוסד דף נ"ט : וש ד"ה פיחה] אמרינן דסתמיה דבעל הבית הו' אחד מתמשים ואס השליח
פיחה ' או הוסיף ' תרומתו תרומה דמני ח"ל צבכי אמרתיך ה"ג נימא הכי וי"ל דהתם הו' כולה שיעור תרומה ויש שפורס כך ויש שפורס
כך לך מני ח"ל כיון שלא פירשתי לי צבכי אמרתיך אצל מיפות אין רגילות לתרום ולכן לא היה לו לתרום בשום ענין מהם בלא רשות •
מר ונטרא לא חל • וח"ת ותיאמי לא חל האמר רבא פרק הגזל בכתבא [ב"ק דף קי"ט] אריסא מרענשיה קא זבן ויש לומר דהתם שכתבו
הארים מבי' דמסתמא מנה שהגיע לחלקן מביא חל אצל הבעלים מביא חל מן הפרדס היה חושש • וזוטרא שטף בשעת מלוקת לא יאמר
לבעל הפרדס הטול כנגד מני שפתייה למה ורב אשי לא היה חושש לזה ולכן קורס שצבא מרי בר איסק משום דלחיים מרענשיה קא
היב' דליון לומר לומר שהיה כומך שיתרעה מרי בר איסק כשידע דהלכה כאל"ף וח"ע"ג דהשתא ניחא ליה מעיקרא לא הוה ניחא ליה :